

Döredijilik adamy nähili bolmaly?

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar, Sözler

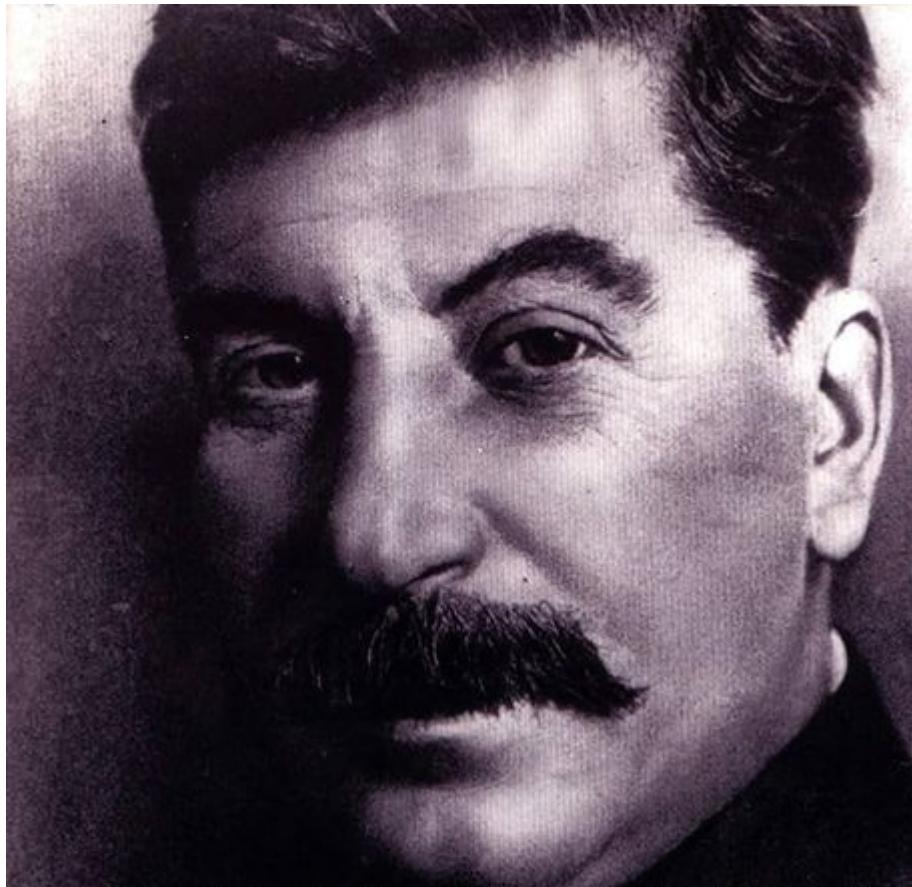
написано kitapcy | 26 января, 2025

Döredijilik adamy nähili bolmaly? DÖREDIJILIK ADAMY NÄHILI BOLMALY?

kitapcy.ru

“Lenin”, “Troskiý” ýaly awtobiografiki eserleriň awtory iňlis taryhçysy Robert Jon Serwis «Stalin kitabynda şeýle ýazýar: «Arhitektura, dil bilimi, genetika, halkara gatnaşyklary boýunça gyzyklanmak Staliniň intellektual artykmaçlyklaryndandy. Aýratynam taryh kitaplaryny söýüp okaýardy. Gadymy Russiýa, Mesopotamiýa, klassyky Rim we Wizantiýa hakdaky näme ýazylsa tapyp okardy. Fizikler, biologlar bilen pikir alşardy. Baýraga mynasyp bolan romanlary öwrenerdi, klassyky saz konsertlerine her gün tomaşa ederdi, opera-balet teatryna giderdi. Täze düşürilen çepeř filmlere tomaşa ederdi».

Critically acclaimed author of *Trotsky, Lenin and Comrades*

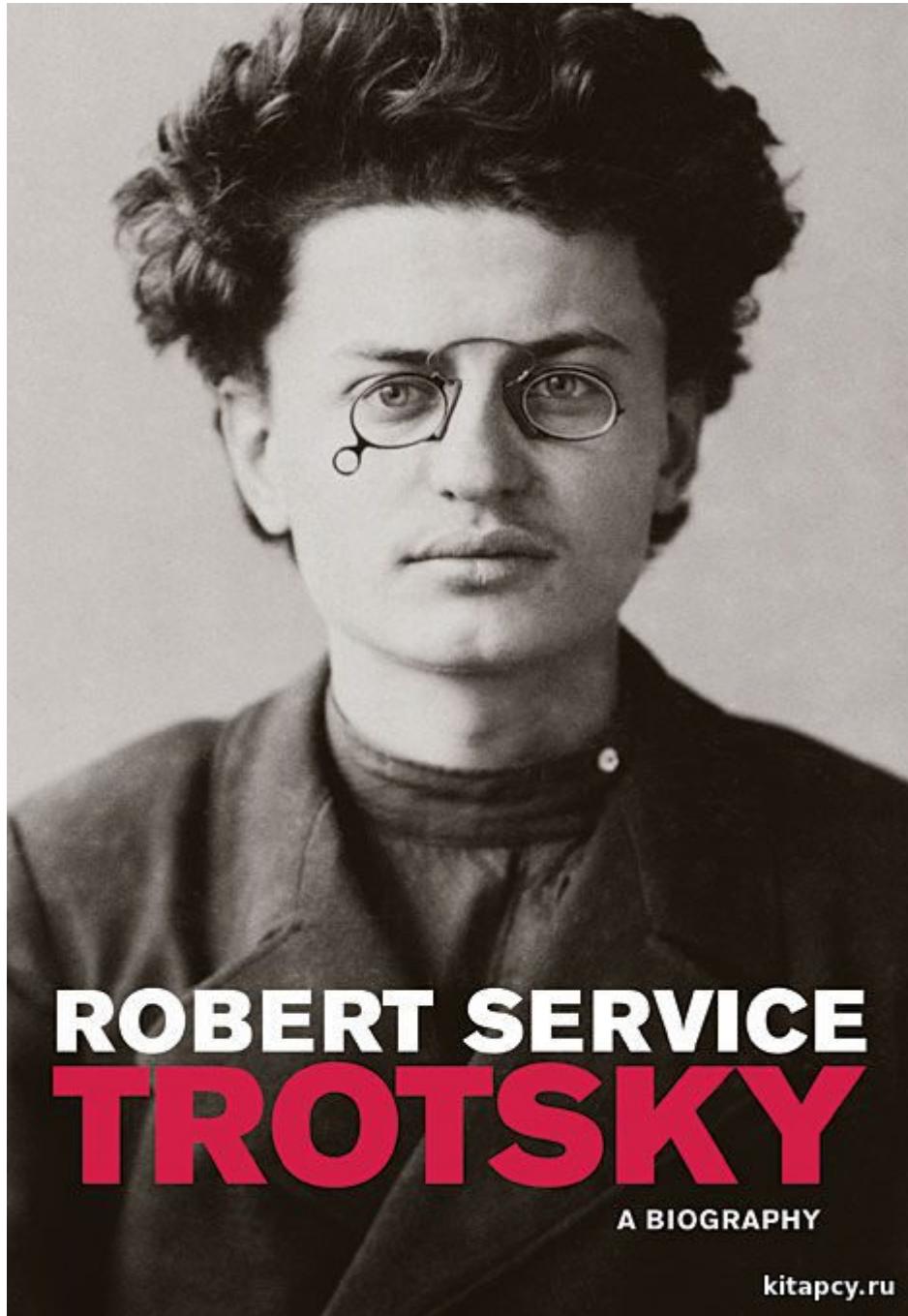
ROBERT SERVICE **STALIN** A BIOGRAPHY

'Outstanding . . . will be read for decades' Simon Sebag-Montefiore
kitapcy.ru

Sözümiň başyny ýokarky sitata bilen başlamagymyň sebäbi bar: Şu günüň dünýäsinde kimlik (идентичность) iň jadylaýy we iň gyzykly zatlaryň biri. Hemme ugurda eşidilýän, her ýazgyda diýen ýaly gözümize ilýän we indi sosial ylymlardaky dissiplinalaryň temasyna öwrülen kimlik düşünjesi özi hakda zat bilýändiris öýtdürip, bizi aňsat ýalňyşdyryýar! Kimlik ýeke ülňüli bolmaýar, hemme zatdan ötri onuň tapawutlylyklary kän. Iň esasy zadam, kişilik (личность) bilen kimligi biri-birine garmajak bolmaly. Adamyň kişiliği köptaraplaýyn kimlikden emele gelýär. Ýagny: Adam öldürip ýören ganhor ussat şahyr, aýal-gyz zorlap ýören

azgyn gowy ýazyjy bolup biler...

Näme diýjek bolýanymy mysallar arkaly beýan edeýin:

* * *

Ekzistensialistik pelsepäniň görnükli wekillerinden nemes filosofy Martin Haýdegger iň ýakyn adamlaryny rektorlyk üçin Gitlere satdy. Eýse Haýdeggeriň pelsepe dünýäsindäki bitiren işleriniň üstünden atanak çekip bilerismi?

Aýalyny bogup öldüren filosof Lui Altýusseriň garaýylaryny ýok saýyp bolarmy?

Filosof Artur Şopengauer aýal-gyzlaryň ganym duşmany eken, ol «düýpli sungat eserini goýup giden ýeke aýal ýokdur!»

diýipdir.

Pelsepe dünýäsine kişilik penjiresinden seretseňiz, çolpyňza ýeke kişi ilmese gerek.

Ýazyjy-şahyrlaryň durmuşy şolaryňkydan gowumy?

Erbet kişilige seretjek bolsag-a, Dostoýewskiniň ýeke romanynam okamaly däl.

Ýaşlygynda bir it bilen jynsy gatnaşykda bolan, bir aýalyň öýüne gizlinlik bilen girip, öý eýesiniň sagrysyndan bir bölek kesip iýen Issey Sagawanyň ýigrimi kitabyny ýakalyňmy?

Jorasy Paulina bilen bile öz ejesini neýlon joraba dolap, kerpiç bilen ura-ura öldüren Enn Hulmyň (Perri) eserlerini näme etmeli?

Halk gahrymany Uilýam Tellin oglunyň kellesinde alma goýup atan pursatyny janlandyrmak islän ýazyjy (beat edebi akymynyň öňbaşçysy) Uilýam S.Berrouz öz aýaly Žoannanyň kellesinden atyp öldürdi. Eýse bu süpük neşekeşiň eserlerini okamalyňmy?

* * *

Näme etmeli, ahlak ölçegimize gabat gelmeýänleri aforoz edeliňmi?

Hany, biraz ýumşagrak mysallardan bereliň:

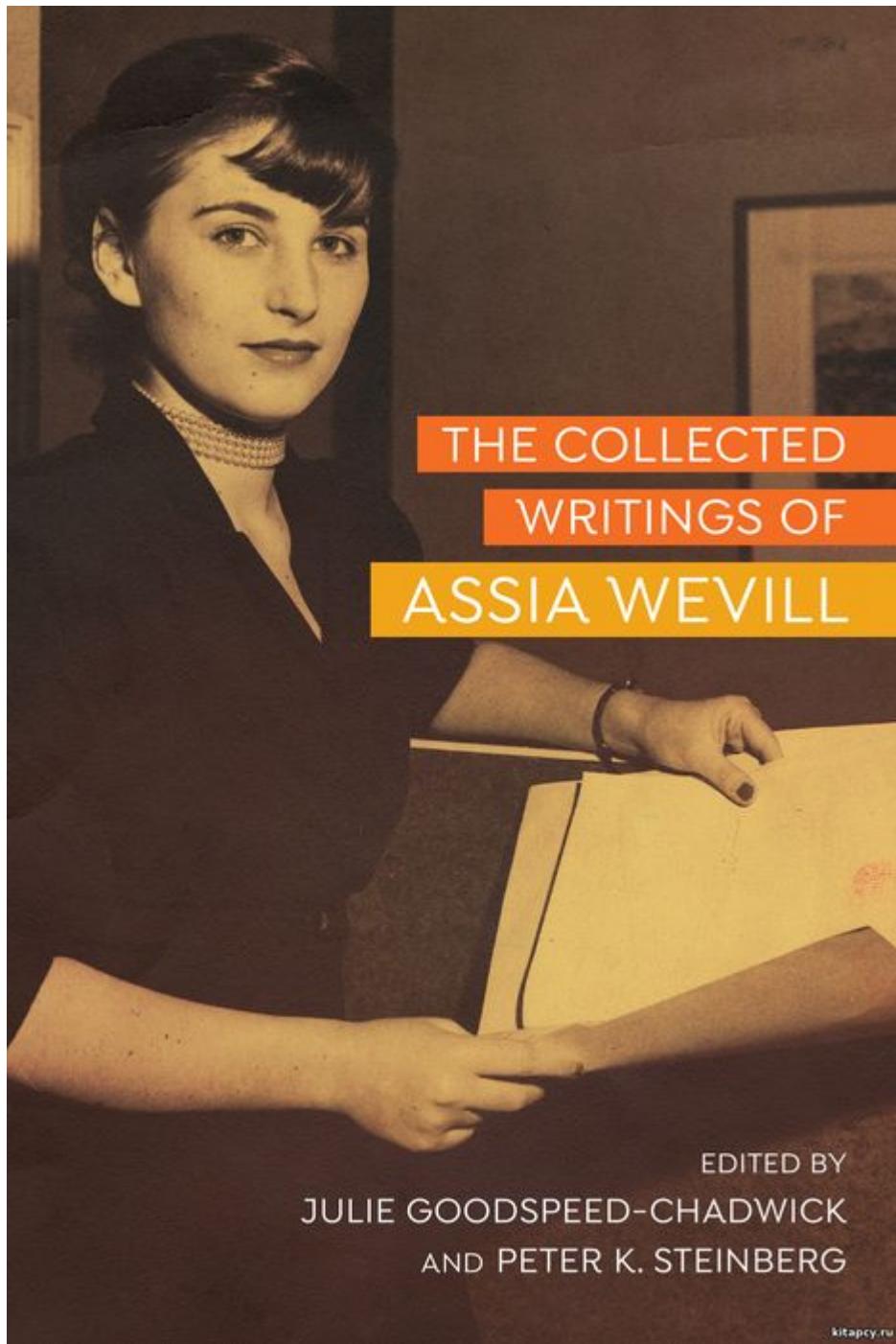
Wiktor Gýugo jelephanalaryň hemişelik müşderisidi. (Ony soňky ýoluna ugratmak üçin Parižiň jelepleri-de çagyryldy. Olar ýazyja hormat goýýandyklaryny bildirmek üçin uýat ýerleriniň üstüne gara ýaglyk dakyp geldiler!).

Makiawelli, Grem Grin, Jorj Simenon ýaly nijemeleri

jelephanalardan çykanokdy.

Söýgi romanlarynyň awtory Aleksandr Dýuma aýalyny ýakyn dosty, ýazyjy Rože de Bowuar bilen bir ýassykda ýatyrkalar üstünden baranda, «menem araňza alsaňyzlaň!» diýip ýalbardy!

Şahyr Silwiýa Plat şahyr ýanýoldaşy Ted Hýuzyň şahyr jorasy Asýa Wewill bilen gezýänini bilip öz jayna kast etdi. Has soňra Asýa Wewilliň özem Ted Hýuzyň başga aýallar bilen gezýänini bilip, gyzy Şura bilen bile öz jayna kast etdi...

Bulary nämükçin ýazandygymy indi çak eden bolsaňyz gerek:

Aktrisa Farah Zeýnep Abdyllanyň sungat işgäri Ýylmaz Güneýiň kişiliği hakda aýdan sözleri gopgun döretdi.

Ýylmaz Güneýiň kinomatografiáçy-ýazyjy kimligi bilen kişiliğini bulaşdyrmaly däl. Döredijilik adamsyna diňe halka hödürlän eseri boýunça baha bermeli. Galyberse-de bulam her kime görä birhili. Meselem: Taryk Akanyň pikiriçe Ýylmaz Güneý ajaýyp senarist-režissýor, emma aktýorlygy pes! Jedeli başlan Murathan Mungan üçin bolsa, onuň aktýorlygyna söz ýok, ol kino sungatynyň iň gowy ýoreýän erkegi...

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 19.09.2023 ý. Publisistika